

Negatieve levensgebeurtenissen en depressie; de complexiteit ontrafeld

Waarom dit onderzoek? Inzicht in het oorzakelijk verband tussen stressvolle gebeurtenissen en depressie is relevant voor preventie en behandeling van depressieve klachten. De relatie tussen depressie en stressvolle gebeurtenissen is echter complex. Enerzijds kunnen negatieve levensgebeurtenissen een depressie luxeren, anderzijds lijken mensen die eerder depressief zijn geweest zich meer bloot te stellen aan stressvolle levensgebeurtenissen (Kendler e.a. 1997). Daarbij bestaat nog een derde mogelijkheid, namelijk dat een onderliggende genetische factor of omgevingsfactor zowel blootstelling aan negatieve gebeurtenissen als depressieve klachten beïnvloedt.

Onderzoeksvraag Is er inderdaad een bidirectionele samenhang tussen negatieve levensgebeurtenissen en depressie en wat is de invloed hierbij van gedeelde onderliggende factoren (genen en omgeving)?

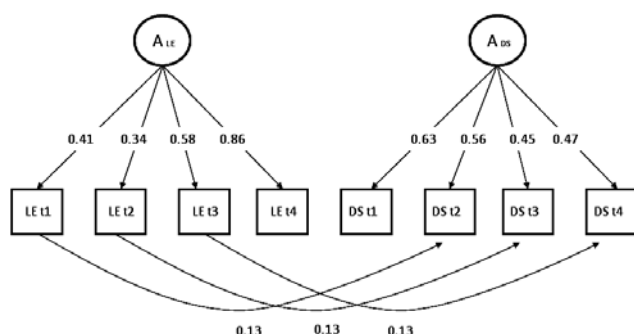
Hoe werd dit onderzocht? Mono- en dizygote tweelingen (536 deelnemers) van het Oost-Vlaams meerlingenregister (EFPTS) werden 10 maanden gevolgd. Vier keer werden depressieve klachten gemeten met de 'Symptom Check List' (SCL-90-R) en negatieve levensgebeurtenissen met een vragenlijst gebaseerd op het Interview voor recente levensgebeurtenissen (Paykel 1997). Met 'model fitting' werd gezocht naar het best passende (statistische) model voor de richting van effect tussen negatieve levensgebeurtenissen en depressie en de gedeelde invloed van latente factoren voor beide fenotypes over de vier meetmomenten.

Belangrijkste resultaten Figuur 1 laat de resulterende modellen zien uitgesplitst naar genetische, gedeelde omgeving en persoonsspecifieke omgevingsinvloeden. Voor de genetische invloeden had het beste model paden van negatieve levensgebeurtenissen naar depressieve symptomen. Voor gedeelde omgevingsinvloeden was de richting van effect in het model omgekeerd (van depressieve symptomen naar negatieve levensgebeurtenissen). Volgens dit model verloopt een derde van het effect van de gedeelde omgeving op negatieve levensgebeurtenissen indirect via expressie van depressieve klachten. Gedeelde omgevingsinvloeden zijn bijvoorbeeld het gezin, de school, gedeelde vrienden. Het beste model voor persoonsspecifieke invloeden was er één waarbij de latente factoren voor negatieve levensgebeurtenissen en depressieve symptomen gecorreleerd zijn. Dit model veronderstelt dus gedeeltelijk dezelfde invloed voor beide fenotypes.

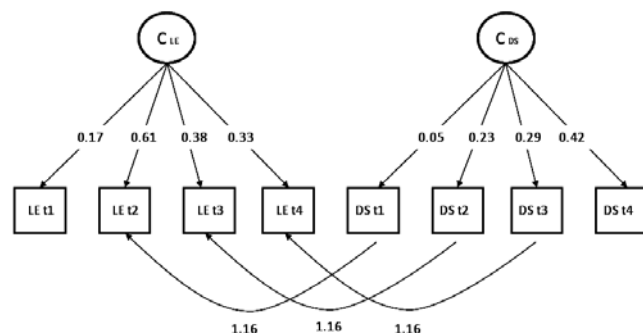
Consequenties voor de toekomst De relatie tussen negatieve levensgebeurtenissen en depressieve symptomen is complex met effecten in beide richtingen en gedeelde invloeden op beide. De hypothese dat mensen met depressieve symptomen een omgeving selecteren met verhoogde stressblootstelling wordt gesteund. Dit is een mogelijke onderhoudende factor bij depressieve klachten. Vanwege de potentiële klinische relevantie van deze uitkomsten is replicatie nodig.

FIGUUR 1 Resulterende model (beste fit) van invloed van: (a) latent additief genetische factoren (A); (b) latent gedeelde omgevingsfactoren (C); (c) latente persoonspecifieke factoren (E) op blootstelling aan negatieve levensgebeurtenissen (LE) en depressieve symptomen (DS). (t1 = meetmoment 1, t2 = meetmoment 2, etc).

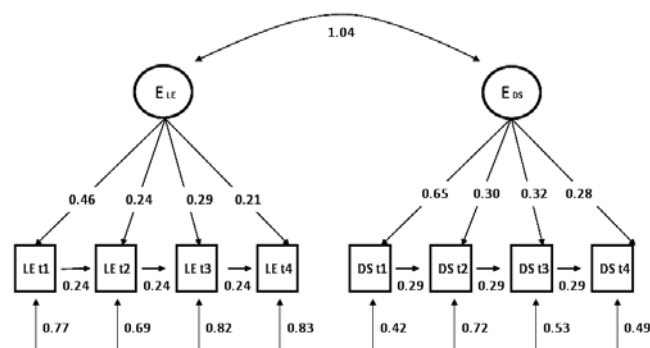
a. Model met paden van negatieve levensgebeurtenissen naar depressieve symptomen

b. Model met paden van depressieve symptomen naar negatieve levensgebeurtenissen

c. Model met gecorreleerde latente factoren, transmissiepaden binnen hetzelfde fenotype en momentspecifieke paden

LITERATUUR

- Kendler KS, Karkowski-Shuman L. Stressful life events and genetic liability to major depression: genetic control of exposure to the environment? *Psychol Med* 1997; 27: 539-47.
- Paykel ES. The Interview for Recent Life Events. *Psychol Med* 1997; 27: 301-10.
- Wichers M, Maes HH, Jacobs N, Derom C, Thiery E, Kendler KS. Disentangling the causal inter-relationship between negative life events and depressive symptoms in women: a longitudinal twin study. *Psychol Med* 2012; doi:10.1017/S003329171100300X.

AUTEUR

MARIEKE WICHERS

E-mail: m.wichers@maastrichtuniversity.nl